

Charles Bukowski

[o kočkách]

s fotografiemi Lindy Lee Bukowské

uspořádal Abel Debritto

přeložil Bob Hýsek

argo

charles bukowski

[o kočkách]

S FOTOGRAFIEMI LINDY LEE BUKOWSKÉ

USPOŘÁDAL ABEL DEBRITTO

Z anglického originálu *On Cats*,
vydaného nakladatelstvím ECCO v New Yorku roku 2015,
přeložil Bob Hýsek.

Přebal s použitím fotografie Lindy Lee Bukowské navrhl
a graficky upravil Libor Batrla.

Odpovědný redaktor Vít Penkala.

Technický redaktor Milan Dorazil.

Vydalo nakladatelství Argo,
Milíčova 13, 130 00 Praha 3,
www.argo.cz, argo@argo.cz,
v roce 2017 jako svou 3458. publikaci.

Vytiskla tiskárna Akcent.

Vydání první.

ISBN 978-80-257-2355-5

Naše knihy distribuuje knižní velkoobchod KOSMAS
sklad: Za Halami 877, 252 62 Horoměřice
tel.: 226 519 383, fax: 226 519 387
e-mail: odbyt@kosmas.cz, www.firma.kosmas.cz

Knihy je možno pohodlně zakoupit v internetovém knihkupectví
www.kosmas.cz

Takhle pozdě už všechny restaurace v okolí měly zavřeno a do města to byla autem pěkná štreka. Zpátky na ubytovnu jsem ho brát nechtěl, tak jsem musel risknout Millie. Vždycky měla plnou ledničku. Přinejmenším tam vždycky měla sejra.

Měl jsem recht. Udělala nám sýrový chlebičky a kafe. Kočka mě poznala a skočila mi do klína.

Postavil jsem kočku na podlahu.

„Sledujte, pane Burnette,“ řekl jsem. „Dej pac!“ řekl jsem kočce. „Dej pac!“

Kočka jen seděla a koukala na mě.

„To je divný, vždycky mě poslouchala,“ zamumlal jsem. „Dej pac!“

Vzpomněl jsem si, jak Shipkey Burnettovi vykládal, že si povídám s holubama.

„Ale no tak! Dej pac!“

Začínal jsem si připadat jako vůl.

„No tak! Dej pac!“

Strčil jsem hlavu až těsně k ní a dal do toho všechno.

„Dej pac!“

Kočka jen seděla a nic.

Vrátil jsem se ke stolu a popadl chlebiček.

„Kočky jsou zvláštní zvířata, pane Burnette. Člověk u nich nikdy neví. Millie, pusť panu Burnettovi Čajkovského Šestou.“

Zaposlouchali jsme se do hudby. Millie ke mně přistoupila a sedla si na mě. Byla jen v negližé. Zavrtala se mi do klína. Odložil jsem chlebiček.

„Rád bych vás u téhle symfonie upozornil na pasáž,“ obrátil jsem se na pana Burnetta, „kde zazní pochod. Je to podle mě jeden z nejkrásnějších hudebních okamžiků historie. Nejenže

má svou krásu a sílu, ale navíc je dokonale strukturován. Je to skutečný projev inteligence.“

Kočka skočila muži s bradkou na klín. Millie ke mně přitiskla tvářičku a položila mi ruku na prsa. „Kdepaks byl, broučínku? Millie se moc stejskalo, víš.“

Dohrála první věta. Muž s bradkou sundal kočku z klína, vstal a otočil desku. Udělal by líp, kdyby nechal dohrát i druhou větu. Tím, že desku otočil, poněkud urychlil vyvrcholení. Ale nic jsem na to neřekl a společně jsme doposlouchali symfonii až do konce.

„Jak se vám to líbilo?“ zeptal jsem se.

„Bylo to výtečné! Výtečné!“

Kočka stála před ním.

„Dej pac! Dej pac!“ řekl jí.

Kočka mu dala pac.

„Podívejte se na to,“ řekl, „ona mi dává pac. Dej pac!“

Kočka se převalila na záda.

„Ne, dej *pac*! Dej *pac*!“

Kočka jen seděla na místě a koukala.

Sklonil se k ní a zblízka jí řekl do ouška: „Dej pac!“

Kočka mu vrazila packu do bradky.

„Viděli jste to? Ona mi dává pac!“ Zdálo se, že to panu Burnettovi udělalo radost.

Millie se ke mně přitiskla. „Dej mi pusinku, broučínku,“ zavrňela, „dej mi pusinečku.“

„Ne.“

„Křindapána, co to do tebe vjelo, broučínku? Co tě žere? Já to na tobě vidím, že máš ňáký trápení! Svěř se Millince, no tak! Millie by se pro tebe rozkrájela, dyť víš, broučínku. Co je s tebou, hm? Co?“

„Teď jí zkusím poručit, ať si lehne na záda,“ řekl pan Burnett.

Millie mě pevně objala kolem krku a zblízka mi shlížela do jednoho oka. Vypadala moc smutně a mateřsky a voněla symfonie. „Pověz Millince, co tě žere, broučínku.“

„Na záda!“ poručil pan Burnett kočce.

Kočka nic.

„Hele,“ povídám Millie, „vidíš tady toho pána?“

„Jo, vidim.“

„No tak to je pan Whit Burnett.“

„A kdo to jako je?“

„Redaktor z časopisu. Posílám mu povídky.“

„To je ten, co ti posílá takový ty lístečky?“

„Říká se jim oznámení o nepřijetí rukopisu, Millie.“

„To je jedno, je zlej. Nelíbí se mi.“

„Na záda!“ přikázal Burnett kočce. Kočka se převalila na záda.

„Podívejte na to!“ zajásal. „Ona mě poslechla! Tu kočku musím mít, prodáte mi ji? Je úžasná!“

Millie mě objala ještě pevněji a znovu se mi zadívala do oka. Byl jsem bezmocný. Připadal jsem si jako živá ryba na ledové tříšti na pultě v rybárně v pátek ráno.

„Jesli chceš,“ prohlásila, „zařídím, ať ti tu povídku votiskne. Nebo ať je votiskne *všecky!*“

„Podívejte, jak ji umím donutit překulit se na záda!“ zvolal pan Burnett.

„Ne, Millie, ty to nechápeš. Takovej redaktor, to není žádněj zajištěnej podnikatel. Redaktoři mají skrupule!“

„Skrupule?“

„Skrupule.“

„Na záda!“ poručil pan Burnett.

Kočka nic.

„Skrupule neskrupule, nedělej si starosti, broučínku! Já zařídím, aby ti votisknul *všecko!*“

„Na záda!“ poručil pan Burnett kočce. Kočka se ani nehнула.

„Ne, Millie, to by stačilo.“

Byla kolem mě omotaná jako had. Nemohl jsem se ani na-dechnout. Byla tak těžká, že mi začaly dřevěnět nohy. Přitiskla ke mně tvářičku a začala mi hladit prsa. „Broučínku, už nic ne-říkej!“

Pan Burnett sklonil hlavu ke kočce a houkl jí do ouška: „Na záda!“

Kočka mu vrazila packu do bradky.

„Jestlipak ta kočka nemá hlad?“ poznamenal.

A vrátil se do křesla. Millie vstala a sedla si mu na koleno.

„To je mi ale pěkná kozí bradinka,“ zavrňela.

„Omluvte mě,“ ozval jsem se, „jdu se napít vody.“

Odešel jsem se do kuchyně, sedl si do jídelního koutu a zahleděl se na květinový vzor na ubruse. Zkusil jsem ty květiny seškrábat nehtem.

Už tak nebylo lehký sdílet její lásku s prodavačem ze sýrárny a svářečem. Millie s postavou stékající k bokům. Ach jo...

Kolem projde kocour a zamete
Shakespearovi stopu

* * *

Nechci malovat
jako Mondrian.
Chci malovat jako vrabec v tlamě kočky.

z toho, jak se ta kočka krčila,
jak byla nízko u země,
bylo poznat, že morduje kořist,
a když jsem k ní dojel,
vyskočila v soumraku
a utekla
s ptákem v tlamě,
hodně velkým, šedým,
křídla měl svěšená jako přervanou lásku,
v těle zabořené tesáky,
život na vlásku,
ale opravdu už jen
na vlásku.

přervaný lásky pták
kočka se mi prochází hlavou
a já ji nevidím:
zazvoní telefon,
odpovím nějakému hlasu,
ale zase ho mám před očima,
zase ta svěšená křídla
svěšená šedá křídla
v sevření
tlamy, která nezná slitování;
takový je svět a je náš.

Položím sluchátko
a vtom po mně skočí
ty kočičí zdi pokoje

a já bych i křičel,
ale kdo křičí, končí
za mřížema
a ta kočka se toulá
navždy se mi toulá
hlavou.

* * *

Najednou vidím ptáka, ruce mám na volantu, vidím křídla a ta visí jak přervaná láska, ta křídla mi to prozradila, a kočka mi odklusala z cesty, tak jak to kočky umí, a ještě teď mi je zle, z té přervané lásky na světě a všech těch přervaných ptačích lásek, a tohle mi prozradilo nebe pokryté smogem a lacinými mraky a ničemnými božstvy.

Když jsem jel z dostihů domů, zahlédl jsem ptáka. Byl v tlamě kočky přikrčené na asfaltce, nad hlavou mraky, západ slunce, nad hlavou láska a bůh, a jak ta kočka uviděla moje auto, zvedla se, zvedla se s kočičí nepřítelostí, hřbet naježený perverzní láskou až za hrob, odkráčela na chodník, a já koukal na toho ptáka, velkého, šedého, s přeraženými křídly, velkými bezvládnými křídly, svěšenými dolů, pera roztažená, pořád byl naživu, rdoušený kočkou; nikdo nic neřikal, na semaforu přeblikla světla, motor běžel a před očima ta křídla ta křídla...

tahle kočka se ochomýtá u železného požárního
schodiště,
je žlutá jako slunce
a v téhle části města psa nikdy
neviděla a ta vám je vypasená,
vypasená z krys a z toho, co vyloudí v baru
U Harveyho,
a já po tom požárním schodišti chodím
do ubytovny za jednou dámou,
ukazuje mi dopisy od syna
žijícího ve Francii a je to hodně malý
pokoj plný lahví od vína a smutku
a občas jí tam nechám trochu peněz,
a když sejdu po schodech dolů,
kočka je tam zas a
otírá se mi o nohy,
a jak jdu k autu,
ona jde za mnou a já musím dávat pozor,
když startuju, ale ne moc:
je totiž mazaná a ví, že
auto není kamarád.
a pak jsem jednou šel za tou dámou na návštěvu a
byla mrtvá. takhle, nebyla tam,
pokoj byl prázdný. prý
vykrvácela. a pokoj je teď volný.
truchlit nemělo smysl. sešel jsem po železných
schodech a kočka byla tam. vzal
jsem ji do náruče a podrbal, ale kupodivu

to nebyla ta samá kočka. kožich měla hrubý
a oči zlé. odhodil jsem ji na zem.
odběhla stranou a nasupeně si mě měřila.
pak jsem nasedl do auta
a odjel.

Pírko (Feathers)

Arabové kočky zbožňují, ale na ženy a psy koukají spatra, protože ženy a psi projevují náklonnost a to je – podle některých – známka slabosti. Co já vím, možná jo. Já toho moc neprojevuju. Mým manželkám a partnerkám vadí, že si duši nechávám pro sebe – a dávám jim jen svoje tělo, a to ještě asi dost puritánsky... ale zpátky k těm zatroleným kočkám. Kočka je pouze SAMA SEBOU. Proto když chytne chudáka ptáka, už ho nepustí. A to je projev velký ŽIVOTNÍ SÍLY, která nikdy nic nepustí. Kočka je nádhernej ďábel. Přímo ztělesnění ďábla. Psům a někdy i ženským se dá říct, aby pustili – a taky že pustí. Ale kočka, sakra? I domy s hromosvody budou dávno pryč, ale kočka si bude vrnět u mlíka. Když chcípneš, tak tě sežere. A je fuk, jak dlouho jste žili spolu. Byl jednou jeden dědek, co umřel sám úplně jako Buk, ženckou neměl, ale měl kočku, a umřel jí tam sám, a jak šel den za dnem, dědek začal smrdět, ale nebyla to jeho vina, to země, jak se točí a ničí pozůstatky toho, co měli živí pozemští duchové pohřbít, a kočce voněl, byl to puch zdechliny, a když je našli, kočka se k němu drala zespodu, byla natvrdo zaseklá vespod matrace, jak se prožírala tou matrací nahoru, přisátá jako škeble na útesu, a nedala se nijak sundat, nedala se vymlátit, vypáčit ani vypálit, a tak tu kočku prostě museli vyhodit i s tou zasranou matrací. Myslím, že se pustila někdy za úplňku, až měsíční rosa v listí zahladila pach smrti.

V kočce nejsou duchové ani bohové, nehledej je tam. Kočka je zmotnění mašinérie věčnosti, stejně jako moře. Ovšem moře nepohladiš, protože je hezký, ale kočku jo – a proč? – PROTOŽE TĚ NECHÁ. A konečně: kočka naprosto nezná strach – ta se jen příkrčí ke skoku z moře a skal a i během souboje na život a na smrt nemyslí na nic jiného než na majestátnost tmy.